

EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2
POLITIKA SÚDRŽNOSTI EÚ

str. 4
KONFERENCIA O ZMENE KLÍMY
COP27

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | November 2022

EURÓPSKY PARLAMENT MÁ 70 ROKOV: “HLAS OBČANOV A DEMOKRATICKÉ HODNOTY”

Na slávnosti v rokovacej sále v Štrasburgu si poslanci pripomenuli vytvorenie Spoločného zhromaždenia Európskeho spoločenstva uhlia a ocele v roku 1952, predchodcu Európskeho parlamentu. Predsedníčka Parlamentu, Roberta Metsola, otvorila slávnosť a zdôraznila, že počas 70 rokov od prvého zasadnutia Spoločného zhromaždenia Európskeho spoločenstva uhlia a ocele (ESUO) v roku 1952 “Zhromaždenie rástlo od sily k sile.” Taktiež uviedla: “Európsky parlament sa stal jediným priamo voleným, viacjazyčným a mnohostranným nadnárodným parlamentom na svete. Jeho 705 priamo volených členov je vyjadrením európskej verejnej mienky (...). Dnes viac ako kedykoľvek predtým – tento Parlament podporuje demokratický hlas občanov a

demokratické európske hodnoty.” Po jej prejave nasledovali príspevky predsedov vlád troch krajín, v ktorých sa nachádza sídlo Parlamentu.

Belgický premiér Alexander de Croo uviedol, že “dnešný európsky politický projekt je poháňaný najmä vizionárskymi občanmi, ľuďmi Európy”, ktorí požadujú reakciu EÚ na krízy, ako sú migrácia, COVID-19 a energetika. Európsky parlament je podľa neho “jedným z najsilnejších zákonodarcov na svete. Dnes môžu byť Európania hrdí na cestu, po ktorej spolu kráčame.” Na záver povedal: „Táto

snemovňa je vyvrcholením dlhej histórie násilia medzi európskymi krajinami, predstavuje to najlepšie v nás, Európanoch.”

Luxemburský premiér Xavier Bettel uviedol: “Sedem rokov po druhej svetovej vojne bolo rozhodnuté, že je potrebné vytvoriť niečo spoločné. V tých dňoch ľudia nemali právo žiť, ak boli iní; dnes žijeme na území, kde sú občania slobodní. Nakoniec poznamenal: “Nemal by som právo byť slobodný počas druhej svetovej vojny: som liberál so židovskými koreňmi a som ženatý s mužom. A dnes som tu ako predseda vlády. Toto

je európsky projekt. Môžete byť iní, ale práve v tom spočíva naše bohatstvo: v tejto rôznorodosti.”

Francúzska premiérka Élisabeth Borne zdôraznila úlohu Francúzska pri budovaní Európskej únie a symbolický význam Štrasburgu ako jedného z jeho oficiálnych pracovísk. Okrem toho zdôraznila záväzok Francúzska k spoločnej európskej budúcnosti: “Štrasburg je myšlienkou Európy – Európy, ktorá má svoju minulosť, ale ktorá má aj svoju spoločnú budúcnosť,” povedala. “A nesmieme stratiť poňatie o tom, čo je Európa, odkiaľ pochádza a kam smeruje.”

POSLANCI EP SCHVÁLILI ZRUŠENIE KONTROL NA VNÚTORNÝCH HRANICIACH MEDZI SCHENGENSKÝM PRIESTOROM A CHORVÁTSKOM.

Európsky parlament prostredníctvom uznesenia, ktoré poslanci schválili pomerom hlasov 534 (za): 53 (proti): 25 (zdržalo sa hlasovania), odobrili plné členstvo Chorvátska v schengenskom priestore. Rada 9. decembra 2021 potvrdila, že Chorvátsko splnilo všetky potrebné podmienky na úplné uplatňovanie schengenských pravidiel. Poslanci teraz naliehajú na Radu, aby pokračovala v procese a prijala konečné rozhodnutie o zrušení hraničných kontrol.

ZÁKLADNÉ PRÁVA MUSIA BYŤ DODRŽIAVANÉ

S cieľom zabezpečiť dodržiavanie základných práv na vonkajších hraniciach EÚ poslanci naliehajú na Chorvátsko, aby informovalo Parlament a Radu o implementácii svojho akčného plánu (viac v komunikácii

Komisie) na riadenie vonkajších hraníc EÚ, a najmä o nezávislom mechanizme na monitorovanie činnosti polície. V nadväznosti na správy o vytlačaní migrantov na chorvátskych hraniciach poslanci požadujú, aby

Komisia zhodnotila riadenie vonkajších hraníc a aspekty základných práv (vrátane kontrol na mieste) ako súčasť schengenského hodnotiaceho programu.

POLITIKA SÚDRŽNOSTI EÚ

Viac ako 66 miliónov eur na cezhraničnú spoluprácu s Ukrajinou bude k dispozícii v rámci prvého programu cezhraničnej spolupráce, ktorý prijala Komisia: Interreg NEXT Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina. Program sa vzťahuje na obdobie 2021–2027. Prostredníctvom tohto programu politiky súdržnosti budú tri členské štáty (Maďarsko, Slovensko a Rumunsko) a Ukrajina spolupracovať v záujme rovnakého prístupu k zdravotnej starostlivosti a väčšej odolnosti svojich systémov zdravotnej starostlivosti. Program bude

podporovať aj udržateľné riešenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof. Zúčastnené krajiny budú spolupracovať aj na ochrane prírody, podpore zelenej infraštruktúry a posilnení udržateľného cestovného ruchu. Program takisto pomôže zosúladiť štandardy členských štátov EÚ a Ukrajiny v záujme efektívnej verejnej správy. Projekty budú podporovať právnu a administratívnu spoluprácu s cieľom riešiť spoločné prekážky v pohraničných regiónoch a zároveň podporovať spoluprácu

medzi občanmi, občianskou spoločnosťou a inštitúciami.

GRANTY PRE TLAČOVÉ AGENTÚRY, TELEVÍZIE, RÁDIÁ, DIGITÁLNE MÉDIÁ A TLAČ: INFORMOVANIE O EURÓPSKÝCH VOĽBÁCH 2024

Európsky parlament vo štvrtok, dňa 27. októbra 2022, vyhlásil grantovú výzvu pre tlačové agentúry, televízie, rádiá, digitálne médiá a tlač zameranú na informovanie o Európskych voľbách 2024, ako aj politickej a legislatívnej práci Európskeho parlamentu, ktorého rozhodnutia ovplyvňujú každodenný život Európanov. Žiadosti možno predkladať do 26. januára 2023. Európsky parlament plánuje prostredníctvom grantov spolufinancovať komunikačné aktivity, ktoré sa od septembra 2023 zamerajú na tieto dva ciele:

- Poskytovanie pravidelných, spoľahlivých a pluralitných multimedialných informácií o nadchádzajúcich Európskych voľbách 2024, ako aj ako aj politickej a legislatívnej práci Európskeho parlamentu, ktorého rozhodnutia ovplyvňujú každodenný život Európanov (v oblastiach ako

mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti Next Generation EU, Európska zelená dohoda, európska digitálna ekonomika, Európa vo svete, budúcnosť Európy, právny štát a ďalšie).

- Financovanie a verejné súťaže a na webovej stránke EP venovanej zmluvám a grantom.

Úspešní predkladatelia projektov by mohli v rámci grantu získať na spolufinancovania komunikačných aktivít príspevkov vo výške 30.000 - 200.000 eur. Miera spolufinancovania zo strany EÚ neprekročí hranicu 70%.

Medzi kľúčové kritériá, ktoré rozhodnú o udelení grantu, patrí potenciálny dosah, oslovovaná cieľová skupina a vplyv komunikačných aktivít zameraných na zvýšenie informovanosti Európanov o Európskom parlamente, zabezpečenie širokej propagácie a geografickej rovnováhy, ako aj

podporu širokej verejnej diskusie o EÚ a Európskych voľbách 2024. Aktivity by mali prebiehať na viacerých platformách a súčasťou predkladaného projektu by mala byť stratégia distribúcie v online prostredí zameraná na podporu a uľahčenie účasti/zapojenia. Konkurenčnú výhodu budú mať inovatívne formáty, ktoré dokážu osloviť prvovoličov. Uchádzači by mali v žiadosti zároveň preukázať svoju aktuálnu úroveň sledovanosti. Oslovované cieľové skupiny mimo 27 členských štátov EÚ nebudú považované za výhodu. Návrhy takých projektov, ktoré budú zahŕňať iba komunikačné aktivity alebo platené kampane na sociálnych sieťach, nebudú akceptované.

Žiadosť o grant je potrebné predložiť do 17.00 (SEČ) dňa 26. januára 2023. Proces vyhodnocovania predložených žiadostí by mal začať vo februári 2023.

KONFERENCIA O ZMENE KLÍMY COP27

Na konferencii OSN o zmene klímy COP27, ktorá sa skončila v egyptskom Šarm aš-Šajchu, Európska komisia preukázala ambície a flexibilitu, aby zostal cieľ udržať globálne otepľovanie pod úrovňou 1,5 °C. Po náročnom týždni rokovaní sa vďaka dôraznému a jednotnému európskemu úsiliu podarilo dosiahnuť dohodu o zachovaní cieľov Parížskej dohody. Úloha prostredníka zo strany EÚ rovnako napomohla tomu, aby došlo k vyváženým novým dohodám o financovaní s rozšírenou darcovskou základňou s cieľom pomôcť zraniteľným komunitám čeliť stratám a škodám spôsobeným zmenou klímy. Pokiaľ ide o zmierňovanie zmeny klímy, strany sa dohodli, že obmedzenie globálneho otepľovania na 1,5 °C si vyžaduje rýchle, podstatné a trvalé zníženie globálnych emisií skleníkových plynov: do roku 2030 ich treba znížiť o 43 % v porovnaní

s úrovňou v roku 2019. Zároveň uznali, že na to potrebujeme v tomto kritickom desaťročí urýchlene konať. Potvrdili aj výzvu z glasgowského klimatického paktu aktualizovať podľa potreby vnútroštátne stanovené príspevky tak, aby sa do roku 2023 zosúladiť s teplotným cieľom Parížskej dohody. Okrem toho má pracovný program zmierňovania zmeny klímy zostavený podľa glasgowského klimatického paktu slúžiť zmluvným stranám na to, aby svoje ciele a opatrenia sústredili na dosiahnutie klimatickej neutrálnosti. Pokiaľ ide o straty a škody, strany sa rozhodli zaviesť novú úpravu finančnej podpory určenej rozvojovým krajinám, ktoré sú mimoriadne ohrozené nepriaznivými účinkami zmeny klímy. Zahŕňa to aj nový fond na kompenzáciu strát a škôd. Vytvorí ho nadnárodný výbor, ktorý sa takisto bude zaoberať otázkou, ako rozšíriť zdroje financovania.

BEZPEČNOSŤ POTRAVIN: KOMISIA SA ZAOBERÁ DOSTUPNOSŤOU A CENOVOU DOSTUPNOSŤOU HNOJÍV V EÚ A NA CELOM SVETE

Hnojivá zohrávajú významnú úlohu v oblasti potravinovej bezpečnosti. Ich výroba a náklady do veľkej miery závisia od zemného plynu. Po invázii Ruska na Ukrajinu má celosvetová kríza v oblasti minerálnych hnojív a energie v súčasnosti negatívny vplyv na celosvetovú potravinovú bezpečnosť a ceny

potravín. Európska komisia v tejto súvislosti predložila oznámenie o zabezpečení dostupnosti a cenovej dostupnosti hnojív. Toto oznámenie prináša širokú škálu opatrení a usmernení o tom, ako riešiť výzvy, ktorým v súčasnosti čelia poľnohospodári a priemysel EÚ, ako aj rozvojové krajiny. Rieši sa aj potreba posilniť

celkovú odolnosť a udržateľnosť našich potravinových systémov v strednodobom a dlhodobom horizonte, a to v súlade s oznámením o zabezpečení potravinovej bezpečnosti prijatým v marci 2022, stratégiou „z farmy na stôl“ a plánom REPowerEU.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2022

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.